

מסכת בכורות

פרק ד

א. עד כמה ישראל חייבים להטפל בבכור. בבהמה זקה, עד שלשים יום. ובגסה, חמשים יום. רבי יוסי אומר, בדקה שלשה חודשים. אמר לו הכהן בתוך זמן זה תנהו לי, הרי זה לא יתנו לו. אם הנה בעל מום, אמר לו תן לי שאוכלנו, מתר. ובשעת המקדש, אם הנה תמים, אמר לו תן לי שאקריבנו, מתר. הבכור נאכל שנה בשנה בין תמים בין בעל מום, שנאמר (דברים טו), לפני ה' אלהיך תאכלנו שנה בשנה:

ב. נולד לו מום בתוך שנתו, מתר לקימו כל שנים עשר חדש. לאחר שנתו, אינו רשאי לקימו אלא עד שלשים יום:

ג. השוחט הבכור ומראה את מומו, רבי יהודה מתיר. רבי מאיר אומר, הואיל והוא נשחט שלא על פי ממחה, אסור:

ד. מי שאינו ממחה וראה את הבכור ונשחט על פיו, הרי זה יקבר, וישלם מביתו. דן את הדין, זכה את החיב וחיב את הזכאי,

טמא את הטהור וטהר את הטמא, מה שעשה עשוי וישלם מביתו.
ואם ה'ה ממחה לבית דין, פטור מלשלם. מעשה בפרה שנטלה
האם שלה, והאכילה רבי טרפון לכלבים, ובא מעשה לפני חכמים
והתירוה. אמר תודוס הרופא, אין פרה וחזירה יוצאה
מאלכסנדר'א עד שהם חותכין את האם שלה, בשביל שלא תלד.
אמר רבי טרפון, הלכה חמור'ה טרפון. אמר לו רבי עקיבא, רבי
טרפון, פטור אתה, שאתה ממחה לבית דין, וכל הממחה לבית דין
פטור מלשלם:

ה. הנוטל שכרו להיות רואה בכורות, אין שוחטין על פיו, אלא
אם כן ה'ה ממחה כאילא ב'בנה, שהתירו לו חכמים להיות נוטל
ארבעה אסרות בבהמה זקה, וששה בגסה, בין תמים בין בעל
מום:

ו. הנוטל שכרו לדון, דינ'ו בטלים. להעיד, עדותיו בטלין. להזות
ולקדש, מימיו מי מערה ואפרו אפר מקלה. אם ה'ה כהן וטמאהו
מתרומתו, מאכילו ומשקו וסכו. ואם ה'ה זקן, מרכיבו על החמור.
ונותן לו שכרו כפועל:

ז. החשוד על הבכורות, אין לוקחין ממנו בשר צבאים ולא עורות
שאינן עבודין. רבי אליעזר אומר, לוקחים ממנו עורות של נקבה,

וְאֵין לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ צָמֵר מְלָכָן וְצוּאִי, אֲבָל לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ טוֹוִי
וּבְגָדִים:

ח. הֶחָשׂוּד עַל הַשְּׁבִיעִית אֵין לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ פִּשְׁתָּן וְאַפְלוּ סָרָק, אֲבָל
לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ טוֹוִי וְאַרְיֵג:

ט. הֶחָשׂוּד לִהְיוֹת מוֹכֵר תְּרוּמָה לְשֵׁם חֲלִין, אֵין לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ אֲפָלוּ
מִים אוֹ מֶלֶח, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי נִשְׁמַעוֹן אָמַר, כָּל שֵׁישׁ בּוֹ זָקָת
תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת, אֵין לִוְקָחִין מִמֶּנּוּ:

י. הֶחָשׂוּד עַל הַשְּׁבִיעִית, אֵינוֹ חָשׂוּד עַל הַמַּעֲשָׂרוֹת. הֶחָשׂוּד עַל
הַמַּעֲשָׂרוֹת, אֵינוֹ חָשׂוּד עַל הַשְּׁבִיעִית. הֶחָשׂוּד עַל זֶה וְעַל זֶה, חָשׂוּד
עַל הַטְּהָרוֹת. וַיֵּשׁ נֶשֶׁהוּא חָשׂוּד עַל הַטְּהָרוֹת, וְאֵינוֹ חָשׂוּד לֹא עַל זֶה
וְלֹא עַל זֶה. זֶה הַכָּלָל, כָּל הֶחָשׂוּד עַל הַדָּבָר, לֹא דָנוּ וְלֹא מַעֲדוּ: